

Beoordelingsrapport “Jan Steen”

Naam schip:	
Type schip:	Beulakermeerkruiser
Ontwerper:	Henk Tingen
Ontwerpjaar:	Ca 1932
Bouwer:	Huisman Ronduite
Bouwjaar:	1946 (vgl's Huismanvereniging)
Lengte over dek:	7,45 m
Lengte c.w.l.:	5,5 m
Breedte:	2,15 m
Diepgang:	0,90 m
Displacement:	Ca 1,5 ton
Ballast:	Ca 0,4 ton
Type romp:	Rondspant met aangezette kiel, doorgestoken roer aan kiel en spiegelhek
Bouwwijze romp:	Karveel
Bouwwijze dek:	Latten, gedoekt
Bouwwijze opbouw:	Mahonie
Tuigvorm:	Top getuigd Torensloep
Rondhouten:	spruce
Zeiloppervlak:	Ca 20 m ²

Beschrijving

Met de aanmelding van de Jan Steen begint voor de Toelatingscommissie een zoektocht door al hetgeen al wel min of meer bekend is van dit type van kleine klassieke houten plezierjachtjes, zoals ze destijds in Nederland ontstonden. Watersport was een aangelegenheid die zich afspeelde op de Hollandse en Friese meren en als je al een neusje buitengaats wilde steken op het IJsselmeer, was het verstandig om met een geoefende bemanning aan de gang te gaan en een daarvoor geschikt schip te hebben. Een Sneekermeer- of een Beulakermeerkruiser waren dan misschien niet de eerste keus.

Toch zijn het deze sloopstypen die de basis hebben gelegd voor de ontwikkeling van de Nederlandse zeilerij, voorbij het dagzeilen in BM's, 16 m2 en dergelijke.

Ontwerpers van naam hebben zich aan de ontwikkeling ervan gewaagd.

Zij schreven met elkaar een van de eerste hoofdstukken van de Nederlandse watersportgeschiedenis in de 20^e eeuw.

Op dit moment wordt in de Nederlandse jachtbouw nog steeds geschiedenis geschreven, zij het wat meer aan de andere kant van het gebeuren. Huisman bouwt J-klassers en zo. "Top of the bill" letterlijk en figuurlijk. In Ronduite bouwde men destijds kwaliteit in hout, voor de toen vaak smalle beurs. Lengte en materiaalkeus bepaalde de prijs van het sloopje dat werd besteld. Bij Huisman Ronduite zijn nogal wat Sneekermeers en Beulakermeerkruisers gebouwd: ca 70 stuks. We kennen nog: De Halve Maen, Naamloos III, Malle Dries, Libel, Phoenix, Zora, de Zwalker en de Jan Steen. Allemaal met afwijkende maten, allemaal het zelfde basisconcept

De beoordeling

De Jan Steen is een mooie representant van de schepen uit de dertiger en veertiger jaren, zoals die door de verschillende Nederlandse ontwerpers (Tingen, Jan Beekman, Moerman, van Kampen en vele anderen) werden getekend voor een groeiende markt van watersporters, die de 16m2 en de Pampus waren ontgroeid, en comfort zochten in vaste kooien, een ingbouwde primus en vooral een dakje over de kajuit. Stahoogte was nog niet op het verlanglijstje, evenmin als een natte cel met douche, een kaartentafel en een onderwater toilet. Stahoogte was er genoeg in de kuip, onder voorwaarde dat de kraanlijn was doorgezet. Een puts was een prima vervanging voor het toilet thuis en een jerrycan met water was genoeg om koffie te zetten en soep te maken. De afwas ging in een leefnetje overboord. Zo kon men met vrouw en enkele kindertjes tochten maken over de Friese en Hollandse meren en, zo de ervaring daarvoor toereikend was, zelfs een neusje buitengaats in het IJsselmeer steken.

De rondspant romp met aangezette kiel gaf genoeg aanvangsstabiliteit om met een beperkt ballastgewicht een goed zeilend jachtje te geven. Wel was van belang dat de helling waaronder werd gevaren beperkt bleef, om al te grote drift te voorkomen. Tenslotte, wanneer je tochten vaart, kies je niet altijd voor de aandewindse rakken, maar zoek je de gunstigere koersen uit. Dan loopt de Jan Steen een mooi tempo!

Omdat de romp op zich vrij ondiep was, moest er om een comfortabele zit in de kajuit te verkrijgen, een stevige opbouw worden geplaatst. Deze liep bij de kleinere exemplaren veelal door tot voor de mast, die overigens altijd strijkbaar was. Bij de Jan Steen is de mast voor de opbouw geplaatst.

Het tuig was over het algemeen niet erg hoog (torentuig) maar ook kwam een gaffeltuig vaak voor. Dit is zeker in gebieden met veel vaste bruggen van voordeel. Soms was het al voldoende om de piekeval op de vieren om een brug te kunnen passeren.

De Jan Steen is niet uitgerust met zo'n low aspect tuig. De mast is, blijkens de foto met een metertje verlengd en de fok wordt van top gehesen. Daarmee zal het scheepje zeker levendiger zeilen en een behoorlijk prestatieniveau halen.

Met de Jan Steen verwelkomt de Toelatingscommissie een mooi exemplaar van deze klasse van Nederlandse zeilscheepjes, die zo hebben kunnen bijdragen aan de verbreding van deze zo mooie sport in Nederland.

De Jan Steen is, gelet op haar ontwerp en bouwjaar te klasseren als Vintage Historical.

Wij wensen de eigenaar(s) van dit fraaie jachtje veel vaarplezier en hopen de Jan Steen vaak te zien bij de verschillende evenementen van de VKSJ.

Roosendaal, 18 september 2010.

Dick Ten Cate, Gert van Soest, Govert Munter, Sander Bakker en Maarten Lampe.